

Hvidbog for Natura 2000-handleplanen for N53 og H49

Horsens Kommune

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	2
2. Liste med indkomne høringssvar	3
3. Indkomne høringssvar og myndighedsfordeling	3
4. Myndighedernes bemærkninger til uddrag af høringssvar	3
5. Myndighedernes egne redaktionelle tilpasninger	3
6. Bilag med kopi af høringssvar	6

1. Indledning

Natura 2000-handleplanen beskriver indsatser, som skal sikre og forbedre vilkårene for de arter og naturtyper, der er udpeget i Natura 2000-området. Natura 2000-handleplanen er en sammenskrivning af de kommunale Natura 2000-handleplaner og Natura 2000-skovhandleplanerne udarbejdet af Miljøstyrelsen.

Denne hvidbog indeholder bemærkninger til høringssvar fra Miljøstyrelsen og fra Kommunerne; Silkeborg, Horsens og Ikast-Brande.

Natura 2000-handleplanen har været i høring i perioden d. 9. februar 2024 – d. 12. april 2024.

Der er i høringsperioden indkommet 4 høringssvar.

I hvidbogen er en oversigt over indkomne høringssvar og hvilke myndigheder, der har bemærket på hvilke dele af høringssvarene. Endvidere præsenteres uddrag af de enkelte høringssvar med myndighedernes bemærkninger. Bemærkninger, der medfører ændringer i handleplanen er ligeledes markeret.

De indsendte høringssvar fremgår af bilag.

2. Liste med indkomne hørings svar

Nedenstående liste viser indkomne hørings svar til den samlede Natura 2000-handleplan.

Offentlige myndigheder
Miljøstyrelsen
Forsvarsministeriets ejendomsstyrelse
Foreninger/organisationer
Grane Plantage/ v Skovdyrkerne
Privatpersoner og private lodsejere
Andreas Hougaard

3. Indkomne hørings svar og myndighedsfordeling

Nedenstående liste viser uddrag af hørings svar og det er markeret med x hvilke/hvilken myndighed, der kommer med bemærkning til hørings svaret.

Hørings svar og afsender	Miljøstyrelsen	Silkeborg kommune	Horsens Kommune	Ikast-Brande Kommune
Miljøstyrelsen		x	x	x
Grane Plantage/ v Skovdyrkerne		x		
Andreas Hougaard		x		
Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse	x			

4. Myndighedernes bemærkninger til uddrag af hørings svar

Myndighederne angiver her bemærkninger til de indkomne hørings svar. Det er den myndighed, som er ansvarlig for de respektive arealer og arter i Natura 2000-området, som kommer med bemærkning.

Det angives i svaret, hvis det fører til ændringer i Natura 2000-handleplanen.

Uddrag af hørings svar	Bemærkninger
Afsender: Andreas Hougaard Stor ros til Silkeborg Kommune for at skrue op for ambitionerne	Silkeborg Kommune: Tak for hørings svaret. Vi ser frem til at arbejde med Natura 2000-indsatsen, som beskrevet i handleplanen. Hørings svaret giver ikke anledning til ændringer i handleplanerne.
Afsender: Miljøstyrelsen Hørings svaret indeholder bemærkninger til følgende emner <ul style="list-style-type: none"> • Indsatser med frivillig gennemførelse • Henvisninger til love og de lovmæssige bindinger • Redegørelse for gennemførelse af Natura 2000-handleplan fra sidste planperiode	Kommunerne: Tak for hørings svaret. I det følgende gennemgås punkterne med angivelse af hvem der svarer. Indsatser med frivillig gennemførelse Kommunerne indsætter Miljøstyrelsens ændringsforslag om ”som udgangspunkt” i teksten om gennemførelse af projekter med frivillig aftale i afsnit 7. Henvisninger til love og de lovmæssige bindinger Kommunerne retter lovhenvisningen til den nyeste bekendtgørelse af Naturbeskyttelsesloven Redegørelse for gennemførelse af Natura 2000-handleplan fra sidste planperiode

	<p>Vedr. afsnit 1; kortlagte skovnaturtyper Kommunerne har ikke redegjort for indsatser for de kortlagte skovnaturtyper, som ikke er fredskovspligtige eller offentligt ejede, da der ikke er udført specifikke indsatser.</p> <p>Vedr. afsnit 2; særlige naturtyper Hovedparten af opgaven ligger i Silkeborg Kommune. Silkeborg kommune har været særligt opmærksom på naturtyperne indlandsklitter med lyng og revling, indlandsklitter med græs, våd hede, tør hede, enekrat, hængesæk og tørvelavning samt blank seglmos. Opgaven er primært forsøgt løst med ansøgning om indgåelse af LIFEprojekt for et større område indeholdende de pågældende naturtyper og arter og efterfølgende ansøgning om etablering af biodiversitetsdyrehave. Ansøgningerne er ikke blevet imødekommet. Derudover sikrer Silkeborg Kommune afgræsning af 89 ha med naturtyperne revling-indlandsklit, tør hede, våd hede og hængesæk. Silkeborg Kommune fortsætter indsatsen i 3. planperiode.</p> <p>Horsens Kommune: Af de naturtyper, der indgår i de områdespecifikke retningslinjer i Natura 2000-planen 2016- 2021, er der i Horsens Kommune forekomst af naturtyperne tør hede og hængesæk. Tør hede på 5,9 ha indgår i tabel 2 som afgræsset areal og er i god tilstand. To mindre hængesække på sammenlagt 1,1 ha er i moderat tilstand, Horsens Kommune har ikke foretaget indsatser på hængesækkene.”</p>
<ul style="list-style-type: none"> Behov for indsatser <ul style="list-style-type: none"> Miljøstyrelsens bidrag til Natura 2000-handleplanerne 	<p>Bemærkningerne giver anledning til, at der i tabel 1 og 2 er tilføjet tekst om hvilke indsatser, der i sidste planperiode foregik på de naturtyper kommunerne skal være særlig opmærksom på. Derudover er det specificeret i tiltagene opstillet med punkter på s. 9 at nogle af indsatserne omfatter de særlige naturtyper.</p> <p>Behov for indsatser Vedr. afsnit 1, grundlæggende indsats på hedearealer</p> <p>Kommunerne gør opmærksom på at rydning af uønsket opvækst, græsning eller høslæt og bekæmpelse af invasive arter alle er indsatser, der er med til at gennemføre den grundlæggende indsats på hedearealerne. Hedearealerne indgår således i de beskrevne indsatser i tabel 5a.</p> <p>Vedr. afsnit 2, igangværende og gennemførte projekter og indsatser Kommunerne har i tabel 5a redegjort for arealer med igangværende indsats og i afsnit 6 beskrevet at der følges op på igangværende indsatser. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i handleplanen.</p> <p>Vedr. afsnit 3; Invasive arter Tallene med angivelse af behov for indsats mod invasive arter summerer ikke op til 192 ha, da en del af indsatsen er beliggende på Naturstyrelsens arealer. Naturstyrelsens indsatser i planperioden er sammenfattet i bilag 2 i planen. Naturstyrelsen har oplyst at bekæmpelse af invasive arter foretages i kraft af flere typer af indsatser som fx eksplicit bekæmpelse af invasive arter, rydning af bevoksning, rydning af opvækst, tørveskrælning, afbrænding, græsning, slåning mm..</p> <p>Bemærkningerne giver anledning til at Kommunerne fjerner ”op til” i tabel 5a under bekæmpelse af invasive arter</p>

	<p>Miljøstyrelsens bidrag til Natura 2000-handleplanerne Vi imødeser ændringerne</p>
<p>Afsender: Grane Plantage/v Skovdyrkerne</p> <p>Vigtigt at indsatserne udføres som frivillige aftaler med lodsejerne.</p>	<p>Silkeborg Kommunes svar:</p> <p>Tak for bemærkningerne. Silkeborg Kommune foretrækker at udføre indsatserne i planerne gennem frivillige aftaler med lodsejerne. Naturbeskyttelseslovens §19d åbner dog mulighed for at kommunen skal pålægge ejeren af en ejendom den drift eller de foranstaltninger, der er nødvendige for at realisere Natura 2000-planen, hvis der ikke kan indgås aftale på rimelige vilkår efter §19c eller en allerede indgået aftale ikke overholdes. Silkeborg Kommune har endnu ikke fundet anledning til at bruge denne §.</p> <p>Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i handleplanen, da muligheden for at påbyde en indsats er forankret i lovgivningen.</p>
<p>Afsender: Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse</p> <p>Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse ønsker at blive inddraget i specifikke indsatser inden for området, herunder udlægning til urørt skov og hydrologiprojekter med henblik på, at sikre at tiltagene ikke påvirker den operative brug af terrænerne negativt.</p>	<p>Miljøstyrelsen:</p> <p>Betingelserne for udarbejdelse af de kommunale handleplaner og skovhandleplaner findes i Miljømålsloven med tilhørende bekendtgørelser. Når handleplanerne skal føres ud i livet, indgår kommunerne og MST derfor i dialog med de lokale lodsejere om den konkrete lokalisering af et projekt samt brug af forvaltningsmetoder og virkemidler. Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse vil blive hørt i forbindelse med eventuelle hydrologiprojekter og udlægning til urørt skov.</p> <p>Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i handleplanen</p>

5. Bilag med kopi af hørings svar

Høring

Forslag til Natura 2000-handleplan for N53 Sepstrup Sande, Vrads Sande, Velling Skov og Palgård Skov Sagsnummer: .

Publiceret: 09/02/2024

Svar åbnet: 09/02/2024

Svar slut: 12/04/2024

Lukket dato: 01/01/0001

Svar fra Andreas Hougaard

Oplysninger

Navn: Andreas Hougaard
Indsendt dato: 29/02/2024 13:24
Udtaler sig som: Privatperson
Evt. organisation:

Svaret

Overskrift: Stor ros til Silkeborg Kommune for at skrue op for ambitionerne!

Brødtekst: Det er utroligt glædeligt, at der er skruet markant op for ambitionsniveauet for indsatserne i området - Silkeborg Kommune fortjener stor ros og anerkendelse for det!
Området vil utvivlsomt blive en sand magnet for naturinteresserede borgere i kommunen og turister, der vil opleve dets rige plante- og dyreliv.

Vedhæftede filer

Ingen vedhæftninger

Svar fra Miljøstyrelsen

Oplysninger

Navn: Miljøstyrelsen
Adresse: 5000 Odense C
Email: birmo@mst.dk
Indsendt dato: 09/04/2024 15:05

Udtaler sig som: Myndighed

Evt. organisation: Miljøstyrelsen

Svaret

Overskrift: Miljøstyrelsens høringssvar til Natura 2000-handleplan 2022-2027 N53
Brødtekst: Miljøstyrelsens høringssvar til Natura 2000-handleplan 2022-2027 N53 Sepstrup Sande, Vrads Sande, Velling Skov og Pal.pdf

Vedhæftede filer

Filnavn: miljøstyrelsens høringssvar til natura 2000-handleplan 2022-2027 n53 sepstrup sande, vrads sande, v_gGOB.pdf

Silkeborg Kommune, Horsens Kommune og Ikast brande Kommune
Arter og Naturbeskyttelse

J.nr. 2024 - 9605

Den 9. april 2024

Hørings svar fra Miljøstyrelsen i forbindelse med offentlig høring af Natura 2000-handleplan Sepstrup Sande, Vrads Sande, Velling Skov og Palsgård Skov område nr. N53

Miljøstyrelsen sender hermed høringssvar til forslaget til Natura 2000-handleplanen og har følgende bemærkninger til den.

Høringssvaret indeholder bemærkninger til følgende emner

- Indsatser med frivillig gennemførelse
- Henvisninger til love og de lovmæssige bindinger
- Redegørelse for gennemførelse af Natura 2000-handleplan fra sidste planperiode
- Behov for indsatser
- Miljøstyrelsens bidrag til Natura 2000-handleplanerne

Bemærkninger

Indsatser med frivillig gennemførelse

Miljøstyrelsen henleder opmærksomheden på, at de kommunale Natura 2000-handleplaner er udarbejdet i medfør af Miljømålslovens § 37 a, hvorefter kommunalbestyrelsen udarbejder en handleplan til gennemførelse af Natura 2000-planen inden for kommunens geografiske område på land

og for den kystnære del af vanddistriktet. Ifølge Miljømålslovens § 46 a, stk. 4, skal kommunalbestyrelsen sikre gennemførelse af en vedtaget handleplan.

Kommunalbestyrelsen er dermed forpligtet til at gennemføre Natura 2000-planen, også hvis det skulle vise sig, at de fornødne frivillige lodsejeraftaler ikke kan indgås. Den kommunale handleplan må derfor ikke rejse tvivl om, hvorvidt kommunalbestyrelsen er indstillet på at opfylde sine forpligtelser.

Miljøstyrelsen henviser til formuleringen af sætningen om frivillighed i afsnit 7, hvor det ikke fremgår tydeligt, at der er andre muligheder end frivillige aftaler.

Miljøstyrelsen ønsker som medudgiver af Natura 2000-handeplanen, at det specificeres yderligere fx. ved at skrive at "Projekterne gennemføres *som udgangspunkt* ved frivillige aftaler..."

Henvisninger til love og de lovmæssige bindinger

Miljøstyrelsen skal gøre opmærksom på, at den nyeste bekendtgørelse af Naturbeskyttelsesloven er blevet udstedt den 4. oktober 2022 (lovbekendtgørelse nr. 1392 af 04/10/2022), hvorfor lovhenvi­sing bør rettes.

Redegørelse for gennemførelse af Natura 2000-handleplan fra sidste planperiode

Miljøstyrelsen bemærker, at der ikke er redegjort for de kortlagte skovnaturtyper, som ikke er fredsskovs­pligtige eller offentligt ejede. Kommunerne er jf. miljømålslovens § 37 a

handleplanmyndighed for ikke-fredsskovs­pligtige arealer, hvorfor kommunerne er ansvarlige for, at Natura 2000-handleplanen skal indeholde en redegørelse for gennemførelsen af den planlagte indsats, herunder hvordan sikring af en skovnaturtypebevarende drift og pleje er gennemført.

Miljøstyrelsen pointerer, at det skal fremgå i Natura 2000-handleplanen, hvordan kommunen har været særlig opmærksom på naturtyperne indlandsklitter med lyng og revling, indlandsklitter med græs, våd hede, tør hede, enekrat, hængesæk, tørvelavning, bøg på mor med kristtorn og arten blank seglmos som er nævnt under områdespecifikke retningslinjer i Natura 2000-planen 2016-2021, og som er relevante for de områder, hvor kommunen er handleplanmyndighed.

Handleplanen skal efter bekendtgørelse om kommunalbestyrelsernes Natura 2000-handleplaner, bekendtgørelse nr. 944 af 27/06/2016, § 2, stk. 4, indeholde en redegørelse for gennemførelsen af handleplanen for den forudgående 6 års periode, der gør det muligt at vurdere, i hvilket omfang Natura 2000-planen for den forudgående periode er realiseret. Dermed skal kommunen også redegøre for, hvordan kommunen har været særligt opmærksomme på de nævnte arter og naturtyper.

Behov for indsatser

Miljøstyrelsen bemærker, at planlagte indsatser i Natura 2000-planen for nyeste planperiode 2022-27 ikke er adresseret i afsnittet om behov for indsatser, jf. miljømålslovens § 46 a.

Følgende indsats fremgår ikke af afsnittet og skal derfor tilføjes/specificeres i afsnittet herom i Natura 2000-handleplanen:

- En grundlæggende indsats på hedearealer

Følgende indsatser fremgår ikke af afsnittet og bør derfor tydeliggøres i afsnittet herom i Natura 2000handleplanen:

- "Igangværende projekter og indsatser, der relaterer til gennemførelse af tidligere Natura 2000planer, afsluttes"
- "Indsatser gennemført i første og anden planperiode vedligeholdes, f.eks. ved genrydning af arealer, hvor der tidligere har været gennemført en Natura 2000-indsats".

Det kan være, der ikke er nogle relevante indsatser jfr. ovenstående. I så fald noteres dette blot.

Miljøstyrelsen gør opmærksom på, at planlagte indsatser for rydning af invasive arter generelt er planlagt med "op til x ha". Da der i Natura 2000-planens indsatsprogram fremgår et specifikt areal på 192 ha, skal dette fremgå som minimumsareal fordelt mellem kommuner, offentlige lodsejere og Miljøstyrelsen ud fra registreringerne.

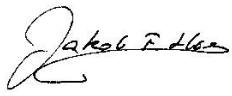
Miljøstyrelsens bidrag til Natura 2000-handleplanerne

Miljøstyrelsen vil gøre opmærksom på, at Miljøstyrelsen forventer at foretage mindre tekstnære justeringer i noget af Miljøstyrelsen indhold, bl.a. vedrørende særlig opmærksomhed på

habitatnaturtypen bøg på mor med kristtorn. Miljøstyrelsen vil efter høringen kontakte den kommunale tovholder med opdateret indhold.

Kommunen er velkommen til at kontakte Miljøstyrelsen, hvis styrelsens bemærkninger skulle give anledning til spørgsmål. Styrelsen indgår gerne i dialog om de afgivne bemærkninger. Ved spørgsmål kan kommunen kontakte afsender af denne mail, Ditte Galsgård digal@mst.dk eller Katrine Hansen Lemming kathl@mst.dk.

Med venlig hilsen

Jakob Høeg

Fagkoordinator chef for natur

Miljøstyrelsen +45

72 54 40 00

mst@mst.dk

Svar fra: Grane Plantage

Svar fra Michael Lehrmann

Oplysninger

Navn Michael Lehrmann
Email: mle@skovdyrkerne.dk
Indsendt dato: 12/02/2024 16:30
Udtaler sig som: Virksomhed; Grane Plantage

Svaret

Overskrift Høringssvar N53
Brødtekst se vedhæftede pdf

Vedhæftede filer

Filnavn: høringssvar til forslag til natura 2000 handleplan 2022 27 n53_CPJ8.pdf

Svar fra: Grane

Plantage

Høringssvar til Forslag til Natura 2000-handleplan 2022-2027

N53 Sepstrup Sande, Vrads Sande, Velling Skov og Palsgård skov.

I forslag til handleplan for den kommende periode 2022-2027 ses på s. 11 i tabel 5a et betydeligt opjusteret behov for "rydning af uønsket opvækst" og "græsning eller høslæt". Der angives i tabel 5a ny indsats med rydning på op til 383 ha og græsning/høslæt på op til 585 ha. Det er som udgangspunkt glædeligt at man har ambitioner om at pleje den natur, som man priser vigtigheden af og allerede har beskyttet i stort omfang. Det skal dog nævnes at plejen bør gennemføres med frivillige aftaler. Handleplanmyndighedens nye store ambitioner om øget pleje skal ikke gennemføres gennem påbud som det er muligt og skitseret på s. 11.

Som skovejer i området med større hedareler der er beskyttet af fredning, §3 og N2000 ønskes der klarhed for at Silkeborg Kommune ikke skal gennemføre græsningsprojekter med tvang. Hederne har frem til nu være pleje med løbende rydning, hvor kommunen har haft midler til dette. Hegning medfører begrænsninger i jagtens udøvelse og vildtets fødesøgning på arealerne. Tab i jagtleje som følge af græsning eller hegning skal erstattes, hvis græsning gennemføres med påbud. Naturpleje med rydning og græsning med områdets betydelige frie kronvildtbestand er uproblematisk.

Høslæt og engdrift udfordres af andre naturhensyn bl.a. §3, særligt hvor grøfter i enge er nødvendige at vedligeholde og rydde for opvækst for at kunne forsætte driften. Det er meget underligt, at man har ønsker om rydning af opvækst og høslæt samtidigt med at man afviser rydning og oprensning af grøfter i engstykker.

Generelt bør man som plejemyndighed nok overveje tilgang til lodsejer, når man den ene dag er myndighed og den næste dag skal indgå i en dialog om frivillig pleje.

Til:
Silkeborg Kommune (natur@silkeborg.dk)

Eft.:
Forsvarsministeriet
Forsvarskommandoen

Dato: 23. februar 2024

Enhed: Forvaltningsafdelingen
Sagsbeh.: FES-NPS14
Sagsnr.: 2023/007630
Dok.nr.: 946923
Bilag: Ingen

Høringssvar på Natura 2000-handleplan 2022-2027

Hermed høringssvar fra Ejendomsstyrelsen på udkast til Natura 2000-handleplan N53 Sepstrup Sande, Vrads Sande, Velling Skov og Palsgård Skov, til Silkeborg Kommune, Horsens Kommune, Ikast-Brande Kommune og Miljøstyrelsen.

Forsvarsministeriets
Ejendomsstyrelse
Arsenalvej 55
9800 Hjørring

Tlf.: +45 7281 3000
Fax: +45 7281 3005
E-mail: fes@mil.dk
www.forsvaret.dk/fes

EAN: 5798000201286
CVR: 16 28 71 80

Sagsbehandleren direkte:
Tlf.: 7283 2493
E-mail: fes-nps14@mil.dk

Ejendomsstyrelsen lejer arealer inden for Natura 2000-området. Såfremt der påtænkes iværksat specifikke indsatser, hvor der skabes urørt skov, og indsatser, der ændrer de hydrologiske forhold på og omkring arealerne betegnet Depot Hjøllund og Hjøllund Skydebane, ønsker Ejendomsstyrelsen at blive inddraget. Dette med henblik på at sikre, at tiltagene ikke påvirker den operative brug af terrænerne negativt.

Forsvarsministeriet Ejendomsstyrelsen har derudover ingen kommentarer til handleplanen.

Med venlig hilsen

Jane Fuglsang Bech
chefkonsulent
Chef for Natur- og Plansektionen